

[Ulrich.]

der nu bliver betalt — saaledes udtalte det ærede Medlem sig —, sparede nogle Penge sammen. Der er noget vist inkonsekvent i disse to Udtalelser, for naar den unge selv sparer Penge sammen, behøver han ikke et Etableringslaan; det ærede Medlems Udtalelser forbavtede mig derfor noget. Jeg er ganske enig med det ærede Medlem i, at man skal kræve, at de unge Mennesker dygtiggør sig. Det gør de ogsaa i stor Udstrækning, idet man fra det offentlige Side gør alt muligt for, at Undervisningen paa det landbrugsmæssige Omraade kan blive saa god og saa fyldestgørende som vel muligt.

Det ærede Medlem sagde dernæst, at det radikale Parti gerne vilde paatage sig Ansvaret for den Udstykning, der har fundet Sted. Ja, det bliver de sandelig ogsaa nødt til, for den Udstykning, der har fundet Sted, er i væsentlig Grad pousseret frem af Det radikale Venstre. Det har altid været deres Kæphest, altid været deres Madding for at redde saa mange Husmandsstemmer som muligt — om det i nogen Grad er lykkedes dem, er et andet Spørgsmaal; det er et Spørgsmaal, om ikke Socialdemokratiet har grundhugget paa samme Maade og haft en skarpere Le, men dette skal vi ikke beskæftige os med her.

Det ærede Medlem talte saa om de store Fordele, der skulde være ved det mindre Brug fremfor det store, og nævnte disse mange Tal, som Mennesker, der har den Beskæftigelse, det ærede Medlem har, altid er saa stærke i; naar de ikke kan klare sig paa anden Maade, kommer de altid med Statistikker og med Beretninger fra det ene og det andet Sted og fremhæver, at 37 pCt. flere Foderenheder avles der paa det mindre Brug end paa det store, og at en Ko i det mindre Brug giver 500 kg mere end en Ko i det store Brug. Hvorfor omtaler det ærede Medlem saa ikke samtidig, at det mindre Brug kun forrenter sig med Halvdelen af, hvad det større Brug forrenter sig med? Det, synes jeg, kunde være rimeligt at trække frem i samme Forbindelse. Det ærede Medlem maa jo være vidende om, at saadan har Forholdet været igennem en Række Aar.

Det ærede Medlem, der talte for Retsforbundet, skal jeg i det store og hele lade ligge, hvor han selv har redet, men jeg vil dog tillade mig en ganske enkelt Bemærkning. Det ærede Medlem anbefalede Forholdene i Estland. Jeg ved ikke, om det er det ærede Medlem bekendt, at der i Estland er Diktatur, og at Husmændene

der i det store og hele lever i den rene Elendighed. Hvis det ærede Medlem ikke har vidst det før, saa har jeg nu meddelt ham det, og saa kan han jo undersøge Rigtigheden af denne min Paastand. Men for en anden Gangs Skyld vilde det være rart, om det ærede Medlem ikke kom med den Slags Oplysninger, der jo kun gælder til Wandsbeck.

Aage Fogh: Jeg vil gerne begynde med at gøre nogle Bemærkninger til det ærede Medlem Hr. Sønderup.

Det forbavtede mig noget at høre det ærede Medlem sige, at Tallene kunde jo bruges til meget. Jeg tør nok hævde, at efter den Maade, det ærede Medlem brugte Tallene paa, kan man rettere sige, at de kan misbruges til meget. Jeg havde udtrykkelig sagt angaaende Brugen af Størrelse, at de Tal og de Oplysninger, der foreligger i Landbrugsregnskaberne, synes at vise, at paa Øerne er det en bedre Forretning for Familien at drive et Brug paa 5—6 ha end et paa 7—8; og ogsaa bedre end at drive et lille Brug paa 3—4 ha. Og saa gav jeg nogle Forklaringer derpaa, idet jeg sagde, at jeg ansaa det for givet, at dette Forhold skyldtes den Omstændighed, at et Brug paa 8—9 ha er for stort for en Familie at drive selv, men for lille at holde lejet Arbejdskraft til, og derfor er det ikke en Størrelse, der i Almindelighed er efterstræbelsesværdig. Jeg mener, at det efterstræbelsesværdige er enten et Brug ikke større end, at Familien selv kan drive det, eller ogsaa saa stort, at der virkelig er Basis for fremmed Arbejdskraft, og det fandt jeg ikke der var efter Tallene paa det store Husmandsbrug.

Den Forklaring gav jeg, den tror jeg er den rigtige, og jeg kan derfor ikke forstaa, at det ærede Medlem Hr. Sønderup staar op og tager mine Tal som Bevis for, at Landmandsfamilien faar for lidt for sit Arbejde. Det er slet ikke det, der er Tale om, ærede Medlem, tværtimod. Det Grundlag, hvorpaa Tallene her er regnet ud, er netop dette, at Landmanden først faar for sit Arbejde, derefter faar han Driftslederløn, og siden bliver det regnet ud, hvor meget der saa kan blive til Forrentning. Det er den Maade, hvorpaa Forrentningsprocenten kommer til Verden, og der er i og for sig ikke Tale om for lidt eller for meget i den Forstand.

Dernæst sagde det ærede Medlem, at de Tal, jeg opgav, forekom ham mærkelige, i hvert Tilfælde kunde han ikke rigtig ind-